

REFIS Rörentreprenörernas friskola Stockholm

Rektorn vid REFIS Rörentreprenörernas friskola Stockholm

robert.waardahl@refis.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn av den fristående gymnasieskolan
REFIS Rörentreprenörernas friskola Stockholm
i Stockholms kommun

Tillsyn i REFIS Rörentreprenörernas friskola Stockholm

Skolinspektionen genomför tillsyn i Stockholms kommun under 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

REFIS Rörentreprenörernas friskola i Stockholm besöktes av Skolinspektionen den 6 och 7 november 2012.

Fakta om skolan

Rörentreprenörernas friskola i Stockholm, REFIS, är en fristående gymnasieskola belägen i stadsdelen Hägersten - Liljeholmen i Stockholms kommun. Skolan ligger i en stor byggnad som inrymmer flera andra fristående skolor men även några kommunala skolor.

Skolverket beviljade i sitt beslut den 12 november 2002 REFIS rätt till bidrag för en utbildning motsvarande det nationella energiprogrammet. Utbildningen började läsåret 2003/2004.

Skolinspektionen har i överföringsbeslut den 12 oktober 2010 (dnr 37-2010:4521) förklarat den fristående gymnasieskolan REFIS i Stockholms kommun rätt till bidrag för det nationella vvs- och fastighetsprogrammet inriktning vvs från och med läsåret 2011/2012.

Rörentreprenörernas friskola i Stockholm har tidigare medgivits rätt till bidrag och statlig tillsyn för energiprogrammet vvs & kylteknik.

Vid tillsynstillfället pågick följande utbildningar:

Årskurs 1 och 2

VVS- och fastighetsprogrammet inriktning vvs

Årskurs 3:

Energiprogrammet vvs- och kylteknik

REFIS följer Lgy11 i årskurs 1 och 2 och Lpf 94 i årskurs 3.

Huvudman för skolan är REFIS Rörentreprenörernas friskola i Stockholm AB, med organisationsnummer 556628-5994.

Skolan hade vid tillsynsbesöket 129 elever varav 4 var kvinnor. Skolan tar in omkring 44 elever varje år och tar emot elever från hela Stockholms län.

Skolan leds av en rektor som också är verkställande direktör för REFIS AB. I skolans ledningsgrupp ingår rektor, biträdande rektor och en anställd som har funktionen som kvalitetsansvarig och samordnare för det särskilda stödet. Skolan är organiserad i två lärararbetslag och två av lärarna har funktionen arbetslagsledare. Arbetslagen har möten varje vecka.

Kunskapsresultat

Den nationella statistiken visar att 93 procent av de elever som avslutade utbildningen år 2011 på REFIS fick grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier. Motsvarande siffra för energiprogrammet i riket som helhet var 90 procent samma år. Den genomsnittliga betygspoängen var 12,7, vilket är något högre än för motsvarande program i rikets 12,5 poäng och högre jämfört med genomsnittet för kommungruppen som var 11,7 samma år. Andel elever vid REFIS som har fullföljt sin utbildning inom fyra år läsåret 2010/11 var 92 procent vilket kan jämföras med motsvarande värde i riket som var 85 procent. Statistiken visar vidare att kunskapsresultaten vid REFIS under den senaste femårsperioden ökat succesivt.

Den nationella statistiken visar att alla elever inte nådde minst betyget Godkänt i alla kärnämneskurser och projektarbetet. I kurserna Religion A, Svenska A, Svenska B och Projektarbete är det lägst andel elever som når minst betyget Godkänt dvs. mellan 95 och 97 procent.

Helhetsbedömning

Kunskapsresultaten vid Rörentreprenörernas friskola i Stockholms kommun har förbättrats under de senaste fem åren. Nationell statistik visar att resultaten är bättre jämfört med genomsnittlig betygspoäng för energiprogram i riket och i kommungruppen. Rektorn redogör för att de förbättrade kunskapsresultaten bland annat beror på att skolan har arbetat med pedagogiska utvecklingsmetoder, att skolans stödåtgärder har utvecklats och att lärarkompetensen främst i yrkesämnena har ökat.

Skolans åtgärdsprogram är konkreta, utgår från elevens behov och beskriver tydligt de åtgärder som ingår i det särskilda stödet för elever i behov av det. Från och med september 2012 har skolan ingen specialpedagog. Under tillsynen framkommer att behovet är stort av specialpedagogisk kompetens då många elever är i behov av särskilt stöd. Lärare saknar det specialpedagogiska metodstödet de tidigare fått.

Inom området enskild elevs rätt finns det också brister som skolan måste åtgärda. Elevhälsan saknar specialpedagogisk kompetens och skolbibliotek saknas.

Tillsynen har visat att rektorn är väl förtrogen med skolans verksamhet och bedriver ett tydligt ledarskap med elevernas bästa för ögonen. Rektor tar ansvar för att skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete där undervisningen och kunskapsresultaten följs upp och analyseras. Vidare framkommer att det i skolan bedrivs ett gott värdegrundsarbete. Trots detta visar intervjuer med elever och lärare att det förekommer grovt språkbruk och att elever retar varandra. Skolan är uppmärksam på hur eleverna blir bemötta ute på de arbetsplatser som de har sin arbetsplatsförlagda utbildning och sitt arbetsplatsförlagda lärande på. Exempelvis har skolan agerat genom att några arbetsplatser inte längre får ta emot elever från REFIS för att elever utsatts för kränkningar av vuxna. Skolan behöver dock förbättra planen mot kränkande behandling som saknar de åtgärder utifrån en kartläggning av den specifika skolans behov, som behövs för att förebygga och motverka kränkande behandling.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) REFIS Rörentreprenörernas friskola Stockholm att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 6 mars 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

REFIS Rörentreprenörernas friskola Stockholm måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

- Se till att skolan har rutiner för hur signaler om kränkande behandling ska rapporteras till huvudmannen.
- Se till att det för varje skolenhet finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Enligt skollagen är en rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

I intervju med rektorn och representant för huvudmannen framkom att skolan saknar rutiner för hur signaler om kränkande behandling ska rapporteras till huvudmannen. Rektorn får kännedom om händelser om elever som anser sig ha blivit utsatta för kränkningar i skolan och på den arbetsplatsförlagda utbildningen och har själv vidtagit åtgärder men inte anmält detta till huvudmannen.

Av skollagen framgår att varje verksamhet ska bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Det första steget i det arbetet är att kartlägga förhållandena i den egna verksamheten. Av lagen framgår också att en plan mot kränkande behandling ska upprättas. Planen ska innehålla de åtgärder som, utifrån en kartläggning av den specifika skolans behov, behövs för att förebygga och motverka kränkande behandling. Planen ska även innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som ska genomföras under det kommande året. I efterföljande års plan ska skolan redogöra för hur de planerade åtgärderna genomfördes.

Skolinspektionen har tagit del av REFIS likabehandlingsplan mot kränkande behandling för läsåret 2012/2013. Den innehåller bland annat beskrivning av ansvarsfördelning, förebyggande av kränkande behandling, upptäckande av kränkande behandling, att utreda och åtgärda kränkande behandling samt hur uppföljning och utvärdering av planen sker. Skolans aktuella plan mot kränkande behandling uppfyller dock inte lagens krav. Planen måste förtydligas så att det framgår vilka främjande och förebyggande åtgärder som skolan avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. Konkreta mål och beskrivningen av årets insatser ska utgå från en kartläggning av verksamheten vilket skolan inte gjort. En redovisning av hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Trots skolans förebyggande insatser förekommer grovt språkbruk och elever retar varandra vilket framkom i intervjuer med lärare och elever.

I samband med tillsynsbesöket uppger rektorn att skolans egen trivselundersökning som ska göras i februari varje år inte gjorts våren 2012. Rektorn uppger vidare att skolan arbetat med kartläggningar tidigare men ser ett fortsatt behov av detta då elevunderlaget förändras varje läsår. Rektorn besöker lektioner regelbundet och pratar med eleverna om skolans värdegrund.

I skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2011/2012 har en uppföljning av föregående läsårs likabehandlingsplan gjorts.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister inom området trygghet och studiero. Skolan saknar rutiner för hur signaler om kränkande behandling anmäls till huvudmannen. Skolans plan uppfyller heller inte författningarnas krav. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

6 kap. 8 § och 10 § första stycket skollagen

Personalkompetens

Bedömning

REFIS Rörentreprenörernas friskola i Stockholm måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet personalkompetens.

- Se till att de lärare som används har utbildning för den undervisning de ska bedriva.
- Se till att endast lärare som uppfyller skollagens kriterier är anställda utan tidsbegränsning.

Motivering

Enligt skollagen ska de lärare som anställs efter den 1 juli 2011 ha utbildning för den undervisning de ska bedriva. Enligt lagen om införande av skollagen ska 1985 års skollag tillämpas för de lärare som anstälts före den 1 juli 2011 dock längst till utgången av juni 2015. Enligt 1985 års skollag ska lärare ha utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Tillsynen visar att det vid REFIS finns lärare som inte har utbildning för den undervisning de bedriver. Vid tidpunkten för tillsynen fanns det elva anställda lärare. Av de lärare som anstälts efter den 1 juli 2011 saknar en lärare utbildning för den undervisning läraren bedriver.

Av de lärare som är anställda före den 1 juli 2011 saknar några av lärarna lärarexamen och/eller ämneskompetens för den undervisning läraren i huvudsak bedriver. Någon läser in ämneskompetensen och beräknas bli klar inför läsåret 2013/2014. Vid skolan är två lärare tillsvidareanställda trots att de saknar lärarexamen och/eller ämneskompetens.

Sammantaget innebär detta att i ämnena matematik, samhällskunskap, religionskunskap och estetisk verksamhet bedrivs undervisning av lärare som saknar lärarexamen och/eller utbildning för de ämnen de undervisar i.

Sammanfattningsvis visar utredningen att undervisning bedrivs av lärare utan adekvat utbildning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 13-15, 17-19 och 20 §§ skollagen/ 2 kap. 3-5 §§ 1985 års skollag och 33 § lagen om införande av skollagen.

Erbjudande av utbildning**Bedömning**

REFIS Röntreprenörernas friskola i Stockholm måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet erbjudande av utbildning.

- Se till att det finns elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser.

Motivering

Enligt skollagen ska det finnas en elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Vid Skolinspektionens tillsynsbesök intervjuades skolsköterskan och kuratorn. Specialpedagogen som avslutat sin anställning på REFIS från och med första september 2012 satt med under intervjun med elevhälsan. Elevhälsan har möte varannan vecka med rektorn och de deltar i utredningen av elever i behov av särskilt stöd samt i utarbetandet av de åtgärdsprogram som rektorn sedan beslutar. Det framkommer under intervjun med elevhälsan att det saknas specialpedagogisk kompetens på skolan. Enligt rektorn kan en specialpedagog tas in vid behov men ännu avtal är ännu inte tecknat. Rektorn avser att anställa en ny specialpedagog men uppger att för närvarande finns ingen annons ute om tjänsten.

Sammanfattningsvis visar utredningen att elevhälsan saknar specialpedagogisk kompetens. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Omfattning, innehåll och resurstillgång

Bedömning

REFIS Röntreprenörernas friskola i Stockholm måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet omfattning, innehåll och resurstillgång.

- Se till att eleverna har tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Motivering

Enligt skollagen ska elever ha tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Tillsynen vid REFIS i Stockholm visar att eleverna inte har tillgång till ett skolbibliotek. Det finns alltså vid skolan ingen gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande. Enligt rektorn har försök gjorts att tillsammans med en närliggande fristående skola se till att eleverna får tillgång till ett bibliotek som motsvarar författningarnas krav. REFIS har vid några tillfällen besökt ett närliggande kommunalt bibliotek.

Skolinspektionens utredning visar att REFIS saknar skolbibliotek. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Håkan Eilard
Enhetschef

Marie Wiberg-Svensson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot fyra huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen, enskild elevs rätt samt huvudmannaskap och godkännande.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).